

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 b §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 b §:n muuttamisesta (HE 129/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 26/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 3 §:n 7 ja 9 kohta, 11, 45 ja 47 §, 49 §:n 1 momentin 3 kohta, 49 a, 53, 54, 60 ja 60 d §, 70 §:n edellä oleva väliotsikko sekä 76, 78, 84, 164 ja 192 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 7 kohta ja 84 § laissa 501/2016, 11 § laissa 1214/2013, 47 § osaksi laeissa 360/2007 ja 516/2008, 49 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 516/2008, 49 a § laissa 668/2013, 53 § osaksi laeissa 323/2009, 1338/2011, 449/2012 ja 90/2015, 54 § laeissa 34/2006, 449/2012, 93/2015 ja 377/2015, 60 § laeissa 631/2011, 449/2012, 668/2013 ja 501/2016, 60 d § laeissa 675/2015 ja 501/2016, 70 §:n edellä oleva väliotsikko ja 76 § laissa 1218/2013, 78 § laeissa 1218/2013 ja 674/2015 sekä 164 § laissa 360/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 47 g, 47 h ja 54 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *yrittäjän oleskeluluvalla* ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena on yritystoiminnan harjoittaminen, myönnettävää oleskelulupaa, joka myönnetään kaksivaiheisessa menettelyssä siten, että

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee asiassa osapäätöksen ennen Maahanmuuttoviraston päätöstä;

9) *yrittäjällä* henkilöä, joka johtavassa asemassa harjoittaa yritystoimintaa;

11 §

Maahantulon edellytykset

Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää, että:

- 1) hänellä on voimassa oleva vaadittava rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja;
- 2) hänellä on voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai yrittäjän oleskelulupa, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu;
- 3) hän pystyy tarvittaessa esittämään asiakirjoja, joilla osoitetaan suunnitellun oleskelun tarkoitus ja edellytykset, ja hän pystyy osoittamaan, että hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat, kun otetaan huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu tai kauttakulumatka sellaiseen kolmanteen maahan, jonne hänen pääsyinsä on varmistettu, tai että hän pystyy laillisesti hankkimaan nämä varat;
- 4) häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon; ja
- 5) hänen ei katsota vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita.

Kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytyksistä jäsenvaltioiden alueella oleskeluun, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää minkä hyvänsä 180 päivän jakson aikana, säädetään Schengenin rajasäännöstyössä.

Tämän lain 10 luvussa säädetään unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan sekä näiden perheenjäsenien maahantulon edellytyksistä, kun maahantulo perustuu Euroopan unionin säännöksiin vapaasta liikkuvuudesta.

45 §

Tilapäisen oleskeluluvan myöntäminen ulkomailla olevalle henkilölle

Tilapäinen oleskelulupa myönnetään ulkomailla olevalle henkilölle:

- 1) tilapäistä työntekoa varten;
- 2) tilapäistä yritystoimintaa varten;
- 3) opiskelua varten; taikka
- 4) jos on muu erityinen syy luvan myöntämiselle.

Tilapäistä työntekoa varten myönnetään työntekijän oleskelulupa tai muu oleskelulupa. Tilapäistä yritystoiminnan harjoittamista varten myönnetään yrittäjän oleskelulupa. Työntekijän ja yrittäjän oleskeluluvan myöntämisestä säädetään tarkemmin 5 luvussa.

Kun ulkomaalaiselle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa, hänen perheenjäsenelleen myönnetään tilapäinen oleskelulupa samaksi ajaksi.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

47 §

Jatkuvan oleskeluluvan myöntäminen ulkomailla olevalle henkilölle

Jatkuva oleskelulupa myönnetään ulkomailla olevalle henkilölle:

- 1) jos ulkomaalainen on ollut Suomen kansalainen tai ainakin toinen hänen vanhemmistaan tai yksi hänen isovanhemmistaan on tai on ollut syntyperäinen Suomen kansalainen;
- 2) jatkuvaluonteista työntekoa varten;
- 3) jatkuvaluonteista yritystoimintaa varten; taikka
- 4) kolmansien maiden kansalaisten erityisestä maahanpääsymenettelystä tieteellistä tutkimusta varten annetussa neuvoston direktiivissä 2005/71/EY (*tutkijadirektiivi*) tarkoitetun tieteellisen tutkimushankkeen suorittamista varten.

Jatkuvaluonteista työntekoa varten myönnetään työntekijän oleskelulupa tai muu oleskelulupa. Jatkuvaluonteista yritystoiminnan harjoittamista varten myönnetään yrittäjän oleskelulupa. Työntekijän ja yrittäjän oleskeluluvan myöntämisestä säädetään tarkemmin 5 luvussa.

Kun ulkomaalaiselle on myönnetty jatkuva tai pysyvä oleskelulupa, hänen perheenjäsenelleen myönnetään jatkuva oleskelulupa. Kun ulkomaalaiselle on myönnetty 10 luvun mukainen oleskelukortti unionin kansalaisen perheenjäsenenä ja hän on säilyttänyt 161 d tai 161 e §:n perusteella oleskeluoikeutensa henkilökohtaisten perusteidensa nojalla, hänen perheenjäsenelleen myönnetään jatkuva oleskelulupa.

Jatkuvan oleskeluluvan myöntäminen 1 momentin 1 kohdan nojalla ei edellytä, että ulkomaalaisen tai hänen perheenjäsenensä toimeentulo on turvattu.

Kun ulkomaalaiselle on myönnetty jatkuva tai pysyvä oleskelulupa perhesiteen perusteella ja luvan myöntämisen perusteena ollut perheside on katkennut, hänen ulkomailla olevalle perheenjäsenelleen voidaan myöntää jatkuva oleskelulupa edellyttäen, että tämän toimeentulo on turvattu. Päätöksenteossa on kuitenkin otettava huomioon Suomessa jo luvallisesti asuvan henkilön mahdollisuus muuttaa takaisin kotimaahansa tai johonkin muuhun maahan viettämään perhe-elämää, jos perhesiteiden voidaan kokonaisuudessaan katsoa painottuvan sinne.

47 g §

Kasvuyrittäjä

Kasvuyrittäjänä pidetään ulkomaalaista, jonka tarkoituksena on toimia päätoimisesti vastuuasemassa sellaisessa Suomeen rekisteröidyssä tai rekisteröitävässä yrityksessä, jonka liiketoimintamalli ja yrityksessä toimivien henkilöiden henkilökohtainen osaaminen täyttävät edellytykset Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin alkaville innovatiivisille nopean kasvun yrityksille myönnettävästä rahoituksesta.

47 h §

Kasvuyrittäjän oleskelulupa

Ulkomaalaiselle myönnetään jatkuva oleskelulupa, jos Innovaatorahoituskeskus Business Finland on antanut puoltavan lausunnon kasvuyrittäjänä toimimisesta. Oleskeluluvan myöntämi-

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

nen edellyttää lisäksi, että ulkomaalainen täyttää tässä luvussa säädetyt muut oleskeluluvan myöntämisen edellytykset.

Oleskelulupahakemukseen on liitettävä Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin lausunto, joka on annettu enintään kaksi kuukautta ennen oleskelulupahakemuksen vireille panoa.

Jatkuva oleskelulupa kasvuyrittäjälle ja tämän perheenjäsenelle myönnetään Suomessa tai ulkomailla haettuna.

49 §

Ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan myöntäminen ilman oleskelulupaa maahan saapuneelle ulkomaalaiselle

Ilman oleskelulupaa maahan saapuneelle ulkomaalaiselle myönnetään tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa Suomessa, jos edellytykset tällaisen oleskeluluvan myöntämiseksi ulkomailla ovat olemassa ja:

3) työntekijän tai yrittäjän oleskeluluvan myöntämättä jättäminen Suomesta haettuna olisi ulkomaalaisen tai työnantajan kannalta perusteetonta;

49 a §

Oleskeluluvan myöntäminen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa saaneelle kolmannen maan kansalaiselle ja hänen perheenjäsenelleen

Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan toisessa unionin jäsenvaltiossa saaneelle kolmannen maan kansalaiselle myönnetään määräaikainen oleskelulupa Suomessa tai ulkomailta haettuna:

1) taloudellisen toiminnan harjoittamista varten ansiotyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana;

2) opintojen suorittamiseen tai ammattikoulutukseen osallistumista varten; taikka

3) muusta syystä.

Oleskelulupa myönnetään tilapäisenä tai jatkuvana ottaen huomioon tarkoitettun oleskelun luonne.

Työntekoa varten myönnetään työntekijän oleskelulupa tai muu oleskelulupa. Yritystoiminnan harjoittamista varten myönnetään yrittäjän oleskelulupa. Työntekijän ja yrittäjän oleskeluluvan myöntämisestä säädetään tarkemmin 5 luvussa.

Kun toisessa unionin jäsenvaltiossa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan saaneelle myönnetään tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa, hänen perheenjäsenelleen myönnetään samaksi ajaksi tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa Suomessa tai ulkomailta haettuna.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

53 §

Ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan pituus

Jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, ensimmäinen määräaikainen oleskelulupa myönnetään yhdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään hakijan matkustusasiakirjan voimassaoloajaksi, jollei oleskelulupaa haeta lyhyemmäksi ajaksi.

Jos oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella, ei myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika kuitenkaan saa olla pidempi kuin oleskeluluvan myöntämisen perusteena olevan perheenjäsenen oleskeluluvan voimassaoloaika.

Oleskelulupa voidaan myöntää vuotta lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi, jos oleskelulupa myönnetään sellaista oikeustointa tai työtehtävää taikka sellaisia opintoja varten, jotka suoritetaan tiedossa olevan määräajan kuluessa. Määräaikaista oleskelulupaa ei saa kuitenkaan myöntää yli kahdeksi vuodeksi.

Ulkomaalaiselle, joka on ollut Suomen kansalainen tai jonka vanhemmista ainakin toinen tai yksi isovanhemmista on tai on ollut syntyperäinen Suomen kansalainen, määräaikainen oleskelulupa myönnetään neljäksi vuodeksi, jollei sitä haeta lyhyemmäksi ajaksi.

Vieraan valtion diplomaatti- tai konsuliedustuston henkilökuntaan kuuluvalla tai hänen perheenjäsenellään oleskelulupa voidaan myöntää koko ilmoitetun toimikauden pituiseksi ajaksi.

Ihmiskaupan uhrille ja 52 d §:ssä tarkoitettulle laittomasti maassa oleskelleelle ja työskennelleelle kolmannen maan kansalaiselle oleskelulupa myönnetään vähintään kuudeksi kuukaudeksi ja enintään yhdeksi vuodeksi.

Oleskelulupa pakolaisuuden ja toissijaisen suojelun perusteella myönnetään neljäksi vuodeksi.

Euroopan unionin sininen kortti myönnetään kahdeksi vuodeksi. Jos työsuhde on voimassa tätä lyhyemmän ajan, Euroopan unionin sininen kortti myönnetään työsuhteen voimassaoloajaksi lisättynä kolmella kuukaudella. Euroopan unionin sinisen kortin haltijan perheenjäsenelle myönnetään oleskelulupa vastaavaksi ajaksi.

Ulkomaalaiselle, joka on todistajansuojeluohjelmasta annetun lain mukaisessa todistajansuojeluohjelmassa, ja ulkomaalaiselle, joka otetaan Suomeen tämän lain 93 §:n nojalla tehdyn valtioneuvoston päätöksen perusteella ja jolle päätetään myöntää jatkuva oleskelulupa 113 §:n 1 momentin perusteella, myönnetään määräaikainen oleskelulupa neljäksi vuodeksi.

Ensimmäinen määräaikainen oleskelulupa voidaan myöntää kahdeksi vuodeksi, jos se myönnetään 47 h §:n tai 77 §:n 1 momentin perusteella. Oleskelulupa voidaan myöntää kahdeksi vuodeksi myös, jos se myönnetään mainituissa lainkohdissa tarkoitetun ulkomaalaisen perheenjäsenelle.

54 §

Jatkoluvan myöntäminen

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jos edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ovat edelleen olemassa.

Jos ulkomaalainen on saanut oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella, uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jollei esille tulleiden seikkojen perusteella vaikuta ilmeiseltä, etteivät edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ole edelleen voimassa.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin perusteella työntekoa tai yritystoiminnan harjoittamista varten, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos luvan myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla opiskelua varten, myönnetään tutkinnon suorittamisen jälkeen uusi tilapäinen oleskelulupa työnhakua varten.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 51 §:n nojalla maasta poistamisen estymisen vuoksi, ihmiskaupan uhrille, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa, ja 52 d §:ssä tarkoitettulle laittomasti maassa oleskelleelle ja työskennelleelle kolmannen maan kansalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos olosuhteet, joiden perusteella edellinen määräaikainen lupa myönnettiin, ovat edelleen voimassa.

Edellä 52 d §:ssä tarkoitettulle kolmannen maan kansalaiselle myönnetyn tilapäisen oleskeluluvan voimassaoloa jatketaan siihen asti, kunnes hänelle on maksettu hänelle kuuluvat, perityiksi saadut palkkasaatavat.

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään uudella perusteella, jos ulkomaalaiselle voitaisiin myöntää ensimmäinen oleskelulupa tällä uudella perusteella. Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa perhesiteen perusteella, voidaan myöntää oleskelulupa perhesiteen päätyttyä sillä perusteella, että henkilöllä on kiinteät siteet Suomeen tai että hänen henkilökohtainen tilanteensa on erityisen vaikea puolison häneen tai hänen lapseensa perhesiteen voimassaolon aikana kohdistaman tai hyväksymän väkivallan tai hyväksikäytön vuoksi ja luvan epääminen olisi olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

54 a §

Kasvuyrittäjän jatkolupa

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty 47 h §:ssä tarkoitettu kasvuyrittäjän oleskelulupa, saman tai vastaavanlaisen yritystoiminnan jatkamista varten, jos yritystoiminnalla on kannattavan liiketoiminnan edellytykset tai jos yrityksen liiketoimintamalli edelleen täyttää edellytykset Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin alkaville innovatiivisille nopean kasvun yrityksille myönnettävästä rahoituksesta.

Maahanmuuttovirasto voi pyytää Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin lausunnon siitä, täyttyvätkö 1 momentissa tarkoitettut edellytykset.

60 §

Oleskeluluvan hakeminen

Ensimmäistä oleskelulupaa on haettava ennen Suomeen saapumista siinä maassa, jossa hakija laillisesti oleskelee. Ensimmäistä oleskelulupaa voidaan kuitenkin 47 h, 49, 49 a, 50, 50 a, 51, 52, 52 a ja 52 d §:n perusteella hakea Suomessa.

Jatkolupaa, pysyvää oleskelulupaa ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupaa haetaan Suomessa.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

Hakemus jätetään Suomessa Maahanmuuttovirastolle. Ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus jätetään ulkomailla Suomen edustustolle tai toisen Schengen-valtion edustustolle taikka ulkoiselle palveluntarjoajalle.

Jos ulkoministeriö on luvan myöntävä viranomainen, lupahakemus voidaan jättää ulkoministeriölle hakijan jo saavuttua maahan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä oleskeluluvan hakemiseen liittyvästä menettelystä.

60 d §

Biometriset tunnisteet oleskelulupakorttia varten

Maahanmuuttovirasto tai Suomen edustusto ottaa oleskelulupahakemuksen ja poliisi tai rajavartiolaitos kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä hakijalta sormenjäljet jokaisesta sormesta oleskelulupakorttia varten. Jatkoluvan hakemisen yhteydessä sormenjäljet otetaan kuitenkin vain, jos tähän on erityinen syy tai jos edellisen oleskelulupakortin, jota varten sormenjäljet on annettu, myöntämisestä on kulunut viisi vuotta. Sormenjäljet otetaan myös haettaessa pysyvää oleskelulupaa ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupaa.

Sormenjäljet jokaisesta sormesta oleskelulupakorttia varten voi ottaa oleskelulupahakemuksen jättämisen yhteydessä myös toisen Schengen-valtion edustusto tai ulkoinen palveluntarjoaja, jos tehtävän suorittamisesta on sen kanssa sovittu.

Jos sormenjälkien ottaminen on hakemusta jätettäessä tilapäisesti mahdotonta, hakija voidaan velvoittaa kohtuullisen ajan kuluessa täydentämään hakemustaan antamalla sormenjäljet.

Hakijan on liitettävä hakemukseen kasvokuvansa.

Työntekijän ja yrittäjän oleskelulupa sekä muu oleskelulupa ansiotyötä varten

76 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen osapäätös yrittäjän oleskelulupahakemukseen

Yrittäjän oleskeluluvan myöntäminen perustuu harkintaan, jossa tulee varmistaa, että yritystoiminnalla on kannattavan toiminnan edellytykset.

Ulkomaalaisen toimeentulon on oltava turvattu ansiotyöllä, yritystoiminnalla tai muulla tavalla oleskeluluvan voimassaolon ajan.

78 §

Työnteko-oikeus oleskeluluvan nojalla

Ulkomaalaisella, jolle on myönnetty työntekijän oleskelulupa, on työnteko-oikeus 74 §:ssä määritellyin rajauksin.

Ulkomaalaisella, jolle on myönnetty muu oleskelulupa ansiotyötä varten, on luvan perusteen mukainen työnteko-oikeus. Myös muulla perusteella myönnetyn oleskeluluvan haltijalla on oikeus tehdä 77 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua työtä.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

Työnteko-oikeus on lisäksi ulkomaalaisella:

- 1) jolle on myönnetty pysyvä oleskelulupa, 56 a §:n mukainen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jatkuva oleskelulupa muulla kuin työntöön perusteella;
- 2) jolle on myönnetty oleskelulupa perhesiteen perusteella;
- 3) jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa tilapäisen suojelun tai muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella;
- 4) jonka oleskelulupa on myönnetty opiskelua varten, jos:
 - a) työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai opintoihin sisältyvän lopputyön tekemistä ansiotyönä;
 - b) työn määrä tasoittuu keskimäärin 25 tuntiin viikossa aikana, jolloin oppilaitoksessa järjestetään varsinaista opetusta; tai
 - c) kokoaikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta;
- 5) jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 52 a tai 52 d §:n perusteella;
- 6) jonka oleskelulupa on myönnetty maasta poistumisen estymisen vuoksi 51 §:n perusteella;
- 7) jolle ulkoministeriö on myöntänyt oleskeluluvan edustuston rakennus-, korjaus- tai huolto-työn tekemistä varten.

Tähän pykälään perustuvasta työnteko-oikeudesta on 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettua oleskelulupaa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ulkomaalaisen oleskeluluvan yhteyteen.

84 §

Toimivalta myöntää yrittäjän oleskelulupa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ratkaisee yrittäjän oleskeluluvan myöntämiselle 76 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ratkaisee, onko yritystoiminta tilapäistä vai jatkuvaa.

Maahanmuuttovirasto myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen osapäätöksen jälkeen ulkomaalaiselle yrittäjän oleskeluluvan, jollei 36 §:stä muuta johdu. Maahanmuuttovirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua perusteettomuudesta.

164 §

Työnteko ja yritystoiminnan harjoittaminen

Sillä, jolla on tämän luvun mukainen oleskeluoikeus, on rajoittamaton oikeus tehdä ansiotyötä ilman työntekijän oleskelulupaa ja harjoittaa yritystoimintaa ilman yrittäjän oleskelulupaa.

192 §

Toimivaltainen hallinto-oikeus

Toimivaltainen käsittelemään 190 §:ssä tarkoitettua valituksen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen tehneen viranomaisen toimialue on tai toimipaikka sijaitsee. Jos päätöksen tehneen viranomaisen toimialue käsittää koko maan, toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin alueella asianosainen asuu.

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

Perhesiteen perusteella myönnettävää oleskelulupaa koskevassa asiassa toimivaltainen hallinto-oikeus on kuitenkin se, jonka tuomiopiirin alueella valittajana oleva perheenjäsen tai asiassa muutoin kuultava perheenjäsen asuu. Jos tällaisia perheenjäseniä asuu Suomessa eri tuomiopiireissä, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus.

Työntekijän ja yrittäjän oleskelulupaa koskevassa asiassa toimivaltainen hallinto-oikeus on 1 momentista poiketen se, jonka tuomiopiirin alueella hakija asuu. Jollei hakija asu Suomessa, yrittäjän oleskelulupaa koskevassa asiassa toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja työntekijän oleskelulupaa koskevassa asiassa se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä hakemuksessa tarkoitetun työnantajan toimipaikka sijaitsee.

Helsingin hallinto-oikeus on toimivaltainen käsittelemään ulkomailla asuvan henkilön valituksen, jollei asiaan 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun tavoin liity Suomessa asuvaa henkilöä tai työnantajaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Hakemukseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 3 §:n 7 ja 9 kohtaa ja 76 §:ää.

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä annetun lain (1270/1997) 3 b §, sellaisena kuin se on laissa 632/2011, seuraavasti:

3 b §

Hakemusasioiden osarekisterin sormenjälkitietojen käyttö ja vertaaminen

Hakemusasioiden osarekisteriin talletetaan oleskelulupahakemusta, oleskelulupakorttihakemusta ja unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttihakemusta varten otetut sormenjäljet. Sormenjälkiä saa käyttää Maahanmuuttovirasto, poliisi, rajatarkastusviranomaisella ja Suomen edustusto.

Rekisteriin talletettavia sormenjälkiä saa käyttää ainoastaan 2 §:n 2 momentissa säädettyyn tarkoitukseen liittyvien toimivaltuuksien rajoissa oleskelulupakortin aitouden toteamiseksi ja oleskeluluvan haltijan henkilöllisyyden todentamiseksi, ulkomaalaisten maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua ja työntekeä koskevien asioiden käsittelyä, päätöksentekoa ja valvontaa varten sekä valtion turvallisuuden suojaamiseksi. Tietojen käyttöön oikeutetulla viranomaisella on oikeus verrata tietoja hakemusasioiden osarekisteriin jo talletettuihin sormenjälkiin sekä muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin sormenjälkitietoihin ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuun hallintoasiain tietojärjestelmään

Eduskunnan vastaus EV 159/2017 vp

ulkomaalaislain (301/2004) 131 §:n perusteella talletettuihin sormenjälkiin. Lisäksi tietoja saa maahantulon edellytysten selvittämiseksi verrata henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin poliisiasiain tietojärjestelmän tuntomerkkitietojen sormenjälkiin niiltä osin kuin jo rekisteröidyt sormenjälkitiedot liittyvät rikokseen, josta ankarin säädetty rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Poliisilla on lisäksi oikeus käyttää hakemusasioiden osarekisteriin talletettuja sormenjälkitietoja siten kuin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 16 a §:ssä säädetään.

Vertailua varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertailun ajan, jonka jälkeen ne on välittömästi hävitettävä.

Maahanmuuttovirastolla on lisäksi oikeus käyttää hakemusasioiden osarekisteriin talletettuja sormenjälkitietoja asianomaisen henkilön suostumuksella oleskelulupakortin sekä unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin valmistamista varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 8.12.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri